

IL-BAMBINI TAL-MILIED

Matul il-granet ta' Dicembru tas-sena 2011 u fl-ewwel jiem tas-sena 2012 saret wirja ta' Bambini tal-Milied ewwa l-Berga ta' Kastilja li tkopri medda ta' 350 sena. Fiha gew esebiti Bambini li jinsabu fi knejjes u djar privati,

Minn dawn il-granet tal-Milied johorgu il-valuri kbar taghna l-Maltin u ngarrbu gwaj jekk ahna nwarrbuhom biex jidhlu flokhom uzanzi mundani li huma kuntrarji ghall-kostumi kristjani taghna.

Il-wirja tal-Bambini ta' din is-sena turi l-mertu taghna l-Maltin li nafu napprezzaw, nerfghu u nghezzu l-kreattivita' li tesprimi l-ferh ta' dan l-istaġun.

Id-direttur tal-Istudji Mediterrani fl-universita' ta' Malta spjega l-iskop ta' din il-wirja li tigbor fiha gabra zghira ta' bambini mill-ghadd kbir ta' bambini tal-Milied li ghandna fil-gzejjer Maltin.

Membru tas-Socjeta' tad-Duttrina Nisranija ghamel referenza ghal San Ġorġ Preca u sahaq li bis-semplicità' tieghu, wassal biex il-bambini tal-Milied ma jibqghux oggetti prezzjuzi li jinsabu fpostijiet u ghand nies privileggjati, izda jidhlu f'kull ghorfa tal-gzejjer Maltin.

Meta zort din il-wirja bqajt tassew meraviljat bil-patrimonju rikk li jezisti gewwa Malta u fil-familji Maltin.

Fil-pagni li jsegwu qed nipproduci xi immagini ta' Bambini li laqtuni. L-informazzjoni fuqhom hija mehuda mill-ktieb ta' inforfmazzjoni li tqassam lil kull minn zar din il-wirja.

1. Inċizzjoni li turi l-immagni ta' dan il-Bambin ta' Aracoeli.

Kollezzjoni privata

L-uzu tal-Bambin, jiġifieri l-figura ta' tifel kwazi għarwien fuq ftit tibben jew esibit b'mod aktar solenni ġewwa xi ġilandra f'pożizzjoni wieqfa daħal bħala tradizzjoni mill-patrijiet Frangiskani fid-dinja Kattolika Latina.

Din it-tradizzjoni taf l-origini tagħha fil-Bażilika Rumana tal-Madonna ta' Aracoeli f' Ruma, li ngħatat lill-patrijiet

Frangiskani madwar l-1249-1250. Kien f'din il-bażilika li kibret devozzjoni lejn l-immagni ta' Ġesù Bambin.

Dan il-bambin tal-injam magħruf bħala s-Santo Bambino sar fis-seklu ħmistax minn injam taż-żebbuġ li kien ingieb mill-Palestina eżattament mill-Ġnien tal-Ġetsemani. Sfortunatament, din l-istatwa nsterqet fi Frar tal-1994 u baqgħet ma nstabitx.

2. Il-Bambin Liturġiku

Misluf mill-Knisja Santa Marija ta' Ġesu`, Ir-Rabat (Malta)

Il-Patrijiet Frangiskani daħħlu f'Malta dan it-tip ta' Bambin li beda

*jkun magħruf bħala
liturġiku għaliex beda
jintuża fil-liturġija tal-
festi tal-Milied.*

*Il-mod kif dan il-
Bambin liturġiku kien
jitlibbes hu eżattment
kif kienu jitlibbsu t-*

*trabi f'dik il-ħabta, jiġifieri mkebbeb bil-fsieqi bħal trajbu halli
jagħtu protezzjoni lid-dahar.*

*Dan il-Bambin fil-fisqija x'aktarx origina minn Sqallija fis-seklu
tmintax. Hu magħmul mix-xama' bl-għajnejn tal-ħġieg u bl-
anatomija tas-snien tidher minn ħalqu kemm kemm imbexxaq. Barra
minn hekk, għadu fi stat originali anki jekk tilef ftit mix-xaġħar u
l-libsa hija originali.*

3-Il-Bambin tax-Xama' ta' Agius De Soldanis

It-tixrid tad-devozzjoni lejn Ġesù Bambin fil-knejjes ġabet magħha li numru ta' familji, speċjalment dawk tat-tajjeb, bdew iżommu xbiha ta' Ġesù tarbija fid-djar, u min kien jista' jqiegħda f'urna tal-injam indurata.

Dan il-bambin tax-xama' jissemma' għall-ewwel darba

fil-ktieb Gozo antico e moderno miktub minn sidu stess, il-Kanonku Gian Piet Frangisk Agius De Soldanis. Għal xi żmien dan il-bambin kien fil-palazz tal-Arċisqof Mikiel Gonzi. Kien l-istess Arċisqof li rregalaha lill-Knisja ta' San Ġorġ fl-1979.

L-idea li l-bambin jitqiegħed f'urna kienet maħsuba biex jingħata regalità lil din it-Tarbija. Dan sar fil-perjodu fl-istorja magħruf bħala tal-Ancient Regime, fejn il-metafora dominanti kienet li tirrappreżenta lil Kristu Tarbija bħala sultan. Għalhekk, tqiegħdet kuruna magħluqa fuq l-urna.

4. Bambini Romantiċi

Kollezzjoni privata

*Matul is-seklu dsatax
bdiet tissaħħaħ id-
drawwa li l-bambini
jkunu magħmula
f'pożizzjoni rieqda. Fl-
istess ħin, l-espressjoni*

u l-pożizzjoni tal-korp tagħhom bdiet tingħata attegġjament aktar naturali u l-bambini bdew jsiru ta' kontenut aktar serju. Kwazi kwazi, huma bambini li qegħdin jesprimu d-dwejjaq għax digà jafu bid-destin kiefer li kien hemm jistenna lil Kristu meta jikber. Dawn l-espressjonijiet ta' dwejjaq ma tantx huma riflessi fil-bambini ta' qabel l-epoka romantika.

Il-Bambin tpoġġa rieqed fuq ġenb wieħed u b'idu l-leminija taħt rasu fuq l-imħadda u mqiegħed fuq saqqu li hu wkoll originali. Ta' minn jinnota l-ħarqa maħduma mix-xama' b'finezza kbira. Dan hu xogħol tas-seklu dsatax fix-xama' tan-naħal.

5. Bambin tal-Kartapesta

Misluf mill-Knisja ta' San Pawl, Bormla

Dan il-bambin
jirrappreżenta l-bidu tal-
użu tal-kartapesta biex
jintgħamlu bambini tal-
Milied u ma hemmx dubju
li hu wieħed mill-isbaħ
bambini tal-kartapesta li
għandna f'Malta. Huwa
espressjoni tal-epoka

romantika. Jekk wieħed iħares lejn xagħru jsib li hu magħmul bil-ferq. Din hija espressjoni tas-seklu dsatax. Anki l-forma ta' geddumu u ġbinu hija magħmulha fl-ispirtu romantiku ta' din l-epoka. Għajnejh huma tal-ħgieg. Dawn bdew jintużaw fis-sekli ta' qabel iżda kien matul is-seklu dsatax li l-użu tagħhom qabad sew anki jekk kienu meqjusa bħala xi haġa rikka.

Wieħed jinnota wkoll il-kulur li l-artist ta lil dan il-Bambin, li jirrifletti messagġ reliġjuż għax anki jekk iż-żebgħa tfiet maż-żmien, biss xorta waħda għandu jkun innutat li l-artist ma tantx uza kuluri qawwija meta għamel dan il-Bambin biex ma jqajjimx emozzjoni iżda biss iġib devozzjoni. Minn tradizzjoni orali dan il-bambin huwa meqjus bħala xogħol ta' Karlu Darmanin (1825-1909)

6. Il-Bambini jsejnhom pupi

Kollezzjoni privata

Dan hu Bambin tax-xama' li x'aktarx inhadem mis-sorijiet ta'

*Grotta Ferrata
f'Ruma. Ix-
xagħar ta' dan il-
bambin hu
wieħed naturali.
Jinsab
f'pozizzjoni
minduda u
maħsub biex
iqajjem sens ta'
devozzjoni u
talb. Meta*

*nhadem dan il-bambin, kienu diġà bdew jidhru fl-Ewropa għarelli
magħmula f'għamla ta' pupi.*

*F'Malta, għal hafna snin l-importazzjoni tal-pupi maħduma
industrijalment kienu xi haġa ta' lussu u rari. Iżda l-wasla ta' dawn
il-pupi bdiet taffettwa l-produzzjoni tal-bambini tant li bdew
isejnhom pupi u jikkuppjawhom. Dan hu xogħol tas-seklu 20.*

7. Bambin mit-tafal

Kollezzjoni Privata

Dan il-Bambin hu magħmul ukoll fil-vena romantika f'pożizzjoni ta' tarbija rieqda. Ma hemmx dubju li dan il-bambin, li sar fil-bidu tas-seklu għoxrin, huwa espressjoni tal-arti popolari religjuża ta' dik il-ħabta. Hu magħmul

minn materjal li aktar ma beda jgħaddi ż-żmien aktar sar komuni biex minnu jsiru l-bambini. Din il-kwalità u raffinatezza ta' xogħol fuq Bambini tat-tafal hija rari.

It-tafal kien materjal li jista' jingabar b'xejn u allura dan jispjega kif dan il-materjal sar popolari biex minnu jsiru l-bambini u l-pasturi. B'hekk sar aktar possibbli biex kulħadd ikollu bambin jew presepju d-dar.

Il-Bambin f'dan ir-ritratt juri lil Kristu jserrah fuq ġenb, pożizzjoni komuni ħafna f'din il-ħabta. Il-kuluri tiegħu għadhom fil-parti l-kbira originali. Dan ix-xogħol hu attribwit lil Wistin Camilleri u ġie restawrat minn Joseph Muscat.

8. Il-Bambin tal-Machine Shop tat-Tarzna

Dan il-bambin ingħata lill-knisja ta' Bormla fl-2008 bħala rikordju tad-devozzjoni li l-haddiema tat-Tarzna tas-sezzjoni magħrufa bħala l-'machine shop' kellhom lejn il-misteru tal-inkarnazzjoni. Huwa xogħol li fih jispikkaw il-qagħda u l-kulur originali tal-karnaġjon. Dan hu bambin tal-kartapesta miġjub minn Lecce li hi belt fl-Italja magħrufa għax-xogħol tal-kartapesta. Hu mifhum li dan il-bambin ingħieb Malta wara l-gwerra madwar is-sena

1950.

Wisq probabbli, il-haddiema tat-Tarzna setgħu jakkwistaw Bambin bħal dan minħabba l-kobor ta' din l-ażjenda u fuq inizjattiva ta' xi soċi tal-Mużew li kienu qed iġibu Bambini minn Lecce f'dik il-ħabta.

9. Il-Bambin tax-Xama' Wieqaf

Miġjub mill-Patrijiet Franġiskani Konventwali, Ir-Rabat (Malta)

Dan hu Bambin tax-xama' pjuttost kbir ta' madwar żewġ piedi, jiġifieri magħmul fid-daqs ta' tarbija. Jinsab fi stat tajjeb, bil-kuluri originali u mqiegħed f'urna tal-ħgieg li hija originali u ndurata. Huwa xogħol Sqalli tas-Seklu tmintax jew ftit qabel, magħmul biex iwassal messaggġ teologiku li Kristu qiegħed jistieden lil kulhadd jiġi għandu.

